

Die Waarde van Geskiedenis
~~Waarom Geskiedenis~~ 191.T.5 (6)

I Bekende Vraag. — as en dit hier so stel.
Bai antwoorde. Om lesse daaruit te trek.
Om beter begrip van die land te wys.
Om te weet wat in toekoms gaan gebeur.
Om insig en begrip van sake te kry, w.
groot veldhere soos Julius Caesar en
Napoleon; groot staatsmanne soos
Bismarck en Abraham Lincoln. Om
tesamen daarin te stuyf en wat nie
dun te leer. (Wie kortliks oor alkeen
kennin mit net na dit genoem is).
Dit is alles baie goed en waar, maar
raak nog nie die hoofsaak nie.
Wat is hoofsaak? Laat ons van eens
vraag verkeer en op hattervol
ander manier te werk gaan.

II Lewes van Drie Persone.
(Piet Retief, Pres. Kruger en Pres. Steyn).
Gee kortliks interessante besonderhede
oor hulle lewes. Maar moenie name
noem nie. Vra dan ~~by~~ elkeen: Wie
was hy?
Retief: Gebore 1780, Wamakusolei. Jong doe
in Stellenbosch. Dan na Goshens. Sakeman
en boukwaal karakter. Ontvondertied met
beleid v. Reg. Boer wil trek. Hy kom
na toe. Dan 1837 trek hy self.
Gouverneur. Wil grond in Trekkeus by.
Na Dingaan, 2 keer. Moord, Dinsdag
6 Feb. 1838. Dokument in sy kersakke.
Kruger: Geb. 1825, 10 Okt., op in Mossieus v. v.
Trekkeus Steynsburg nie. Ouers boerevroue.
Hy help met breiding, 10 jaar oud met

Trek. Help toulei en vee oppas. Mer
 onderwys. Mens in buurland in tuisht
 gerrid. ovte baringgag. 14 jaar ond my eerste
 leen. - Slogtande meet. - gebou. Later
 leiding aan my volk go see. Bekendste
 en grootste Afrikaner geword. Sy laatste
 boodskap.

Steyn: Geb. Maas Rietfontein, vlakby Wintberg
 in Vrystaat, ~~Maas~~ 1857, 2 Okt. Moerlatie
 doe vir jing rep. : rowende Basoetoos.
 Vader koop plots Smeefontein, ^{13 myl} van
 Bloemfontein af. Binig my kenderdoo hier
 deur : boerdery. Vurige bejde vir nye
 veld, jag en perdy, goeri skuit.
 In Bloemfontein stoo gefoon. Later
 na Europa om weder te studeer.
 Voutestam om een van ons groot manne
 te word. Grootste kenis : Tweede Vryheids-
 oorlog. Smart. Velawuning Ophouwen.
 later. Raadswan. 1916 - te midde van
 moeder v. my volk. Vandog was by by
 Krommenfontein.

III Waarom lees ons Hfd dringe?

(ons leer dit en ons moet dit leer - mi
 met lang geaght mi : moet ook pret he
 - aardbewing - maar mi oordryf mi -
 seun in peraboorn hand)
 Toets ons tanswonde! aan begin seege.
 ons leer dit omdat dit ons nader na
 ons eie land en ons mensse te
 bring. Leer ons land en mensse verstaan
 en wonder en bephe. Laat ons
 twis soel in ons eie land ; laat
 ons besef dit ons hier in reg het.
 Hoe sal dit met die man wens wat
 nites Geok. ken mi? Feerwinger in
 trevi : wat bet. blouhuis? of man

was my getuue in wgeluse verloop
het - doodloos maakt en drade,
moters en treine. Als moet ons er
geste. Men, dit moet ons ons
ingewij, lev instaan en draai
tuis voel. Veel ook ons er lokale
geste. Moet beseef dat geste. in ver. hute
ons staan mi.

IV

iets over gest. van Clamwellboin.
Font wat alle in stuwel gevoort. het.
So ook wantygein in Clamwellboin.
Eerste - tekkingjoringis in Clamw.
Simon v. d. Stat.; later (1820) die
Jesse Setters. Binval. bove hier;
deel van vorming van in volke.

V

over Beschikking.
Nai gevooy ons dit ons ons land loot
Aer ten + bephē mi. Nai gevooy
dat ons in er ingewij tuis
voel mi. Geste. moet ons over
kenit on weskien grote wense
te word - Nai groot ons van
Maal - Koopre Storie: ^{Stoolcrank} ~~Gemeyt~~;
"Hy's hol!" Of Eng.; Skot; en Der:
"Holy Moses, is that you!" Men
weskien grote wense; wat ons plij
doen; wat had ~~met~~ weskien
ons ingewij, ons land en volke
groot te weskien. Groot voel in die
druje wat mi geoin word mi:
naastedien, vadebladshijde, phijsgeton-
heid, wie godavring. Het toe moet
die Geste, ons rampvoor: alle
volke beseef dit, zelfs
princ hene, onbehoefde volke.
oatleerings, huisingen, stamstede.

gesege van naturelle: hy wat nie
soos die vader leef nie, het nie reg
om op halle te roem nie.

En daar is soveel in ons gestiedenis
wat ons kan beviel. - Aand van
dood van Maritz, sy laatste boodskap.

VI Slot.

As ons ons gesk. in opeenvolgende, dan
sal dit vir ons waaklike waande
te. Dan sal ons die gevorende
boodskap van ons in presende
verstaan; ^{en omvatten} die verbeide
~~terwyl ons sal dit nie verstaan~~
~~nie, ons sal dit ook ter~~
~~uitleef~~

"Soek in die verlede al die goeie en
die skone; vorm daarna u ideale,
en probeer om in die toekomst
daarby ideale te verwesenlike".

Iets over gesch. van Clamwilham.

Reeds in tijd van Van Riebeeck het
blantus met die omgeving leunis-
gewoont. De ontdekkingsoverrijzen
Jan Danckert, 1660. Over ^(Gruy's Pass) ~~het~~ ^{het} ~~land~~ ^{land}
by huidige Aitvredol. Dan langs
Olfantsrivier. Moes ondersai by
hoi Cedarberge.

Volgende jaar, 1661, Pieter van Merhoff.
— het vesten ~~aan~~ ^{aan} ~~de~~ ^{de} ~~oever~~ ^{oever} ~~van~~ ^{van} ~~de~~ ^{de} ~~rivier~~ ^{rivier}
Olfantsrivier op en of getrek.

Nov. 1661 ook Pieter Erwert,
Oloff Beyk (1682) en Simon van
der Stal (1685) het mes van
Clamwilham, nadat va see, getek.

~~Clamwilham~~ ^{Clamwilham} van hore in hiebi
nieting Ploss Jan Disselsvlei
Byt Clamwilham. het ook. De Mist vely getek.
Aan begin van 1808 behout
dit van Sebastiaan van Reenen.

Groep van Colador koop dit in
1808 van hore in 6,000 Rds.

Dorp aangele, in 1810.

Naam Clamwilham geze deur
goew. van John Crodock in 1814

het ere van in familielid. Jesse
en Skotte setlers (1820). Brunei.
boer hier; deel van vorming van volk.
